

prebivalstvu. Ob tem zgodovinskem trenutku, ko so bili naši prekmurški bratje rešeni iz tisočletnega robstva, poklanjamo Vašemu kraljevemu Visočanstvu izraz verne udanosti najgloblje hvaležnosti celokupnega slovenskega naroda. —

Ljubljana, dne 12. avgusta 1919.

Civilni guverner za Prekmurje.

Ljubljana, 13. avgusta. V sedaj zasedenem ozemlju Prekmurja ostane začasno vojaške uprava, pri kateri sodeluje kot civilni komisar dosedanji vodja okrajnega glavarstva v Mariboru, vladni tajnik dr. Lanjšič. Končno ureditev civilne uprave je pričakovati v najkrajšem času.

Častniki in vojaški uradniki!

(Aktivni, rezervni in v pokoju.)

Svoječasno je bil v časnikih razglas, da se morajo zgoraj navedeni javiti pri dopolnilnem poveljstvu v Mariboru, sedaj 44. pukovska okružna komanda v Mariboru v svrhu evidence.

Tukajšna komanda pa je dognala, da je še mnogo častnikov in uradnikov bivše avstrijske armade, ki še do danes niso vpostali svojih podatkov imenovani komandi.

Tem potom se pozivljajo vsi častniki in vojaški uradniki, bodisi aktivni, rezervni ali v pokoju, ne glede na narodnost ali pristojnost, ali na to, da je imenovani že služil v jugoslovanski armadi, ali ne služi več ali sploh ni še služil v jugoslovanski armadi in ki prebivajo v okrajnih glavarstvih Maribor, Ljutomer, Ptuj, Slov. Gradec in v mestih Maribor in Ptuj, da nemudoma vpošljejo pismenim potom, ako še tega do danes niso storili, sledeče podatke 44. pukovski okružni komandi:

Ime, šarža, rojen, služil pri, narodnost, vera, stanuje, poklic, datum, podpis.

To javijo tudi tisti, ki momentano ne stanujejo v omenjenih okrajih in mestih, pač pa so pristojni v te kraje.

Vsaka sprememba bivališča se mora istotako javiti tukajšni komandi.

Pripomni se še, da je v korist vsakemu posamezniku, ako vpoštevata natančno to naredbo, kajti le tako je mogoče komandi zastopati interese zgoraj imenovanih.

Maribor, dne 7. avgusta 1919.

Komandant: major Franjo Žunkovič.

Gospodarstvo.

Štajerskim okrajnim zastopom in občinam v vednost. Za zbor odposlancev občin in okrajnih zastopov, ki je sklican v Celju od predsednika likvidacijske komisije dr. Kukovca za dneva 11. in 12. septembra, je veliko za-

„Saj ne moreva. Dobro veš, kdo je tukaj zaprt.“ „On vama ne uide. Za ta trenotek pa tudi jaz rada tukaj počakam.“

Odhiteli sta, Krasa pa je takoj odprla vrata in zbežala z Milostinom k ribniku. Pomočila sta prstan in bisere in že se je zibal čolnič pred njima. Urno sta plula po vodi in obilo rib in povodnih zverin je mrgolelo kroginkrog, a nobena ni prišla preblizu. Groza pa je obšla Kraso, ko se je ozrla in zagledala drugo ladjico, v kateri je sedela srdita čarovnica. Že jima je bila za petami, kar je nastal vihar, ki je metal ogromne valove preko ladjic. Nenadoma pa se voda pomirila, čoln je trčil ob breg in urno sta skočila na kopno. Čoln je izginil in nič drugega ni bilo videti na vodi, ko deske in treske razbite ladje. Brezdvomno so jo raztrgale Vile.

Milostin in Krasa sta dolgo hodila, preden sta prišla v mesto, v katerem je bil kraljevič doma. Med mestom in kraljevskim gradom je tekla reka, čez njo je bil most, tristo korakov od mosta pa je stal mlin, in pri tem mlinu se je ustavila Krasa, s kraljevičem. „Daj mi zdaj bisere“, je pravila Krasa, „jaz pa ti dam prstan. Moraš ga imeti, da te starši spoznajo.“

„In ti ne greš z menoj?“ je vprašal kraljevič žalostno.

„Ne, jaz ne grem s teboj, dokler ne pošlješ po mene. Obljubi pa mi to, da dvakrat dvanajst ur svoje matere ne boš poljubil. Če storiš tako, bo dobro s teboj in kmalu se bodeva videla; če ne, bo slabo, in Bog ve, kedaj se vidi.“

Obljubil je svoji rešiteljici, dasi ni vedel, kaj ma-

nimanje. Oglasili so se že poročevalci za občinsko upravo, za ulogo okrajnih zastopov sedaj in v prihodnje, za postopek občinskih in okrajnih branilnic glede vojnega posojila in za ureditev zdravstva. Predsednik je imel te dni pogovore z deželnim glavarjem v Gradcu in bode poročal o stanju delitve deželnega premoženja in dolgov. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo in poverjenik financ sta javila udeležbo s sledešim dopisom: Na poročilo z dne 3. julija 1919, štev. 549, se vam poroča, da smatra poverjeništvu ministrstva financ v Ljubljani nameravano posvetovanje za priporočljivo in da se ga bo rade volje udeležilo po posebnem odposlancu. Seveda bi mogel ta odposlanec eventuelne rezultate tega posvetovanja vzeti samo ad referendum, ker bi pristojala končna odločitev v zadevi, kolikor pride državna finančna uprava v poštev, pač le ministrstvu financije v Beogradu.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ptuj in okolico. V tednu od 3. do 9. avgusta 1919 je iskalo dela 37 moških in 16 ženskih delavnih moči. Delodajalci so iskali 25 moških in 5 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 26. V času od 1. januarja do 0. avgusta 1919 je iskalo dela 631 delavnih moči, delodajalci so pa iskali 406 delavcev in delavk. Posredovanj se je v tem času izvršilo 267. Delo iščejo: 1 oskrbnik, 1 nadvrtnar, 2 vrtnarja, 7 kamnosekov, 1 steklar, 5 kovačev, 14 ključavničarjev in mehanikov, mizarji, kolarji, bičarji, usnarji, sedlarji, peki, mesarji, zidarji, strojniki, dni-narji, trg. pom., pis. moči itd. V delo pa sprejme posredovalnica: Večje število poljskih delavcev in hlapcev, ključavničarje, lesne strugarje, kolarje, sodarje, pletarje, čevljarje, služkinje itd.

Zaplenjena živina. Po ptujskem in ormoškem okraju se je zadnje dni zaplenilo mnogo živine, prignane iz sosedne Hrvatske. Kakor še ne bo našim ljudem dovolj znano, mora imeti vsakdo, ki goni živinče po cesti, težko nad 500 kg takozvano odpremno izkaznico. Te odpremne izkaznice pa ni tako lahko dobiti Najpoprej moraš na okrajno glavarstvo ki izda poverilo, da si upravičen kupovati živino. Poverilo treba je poslati ministerstvu za prehrano v Beograd. Ministerstvo v Beogradu podeli „dozvolu“ za nabavo blaga. Na podlagi te dozvole še le izda poverjenik za prehrano v Ljubljani odpremno izkaznico, in šele če imaš to opremno izkaznico smeš na sejmišče, ter tam kupovati živino in jo brez zadržka goniti po cestah Slovenije. Na Hrvatskem ni tako strogih predpisov, tam ne poznajo nobenih odpremnih izkaznic. In tako so prignali Hrvatski kupci mnogo živine čez mejo k nam. Naše oblasti pa so jim seveda to živino hitro zaplenile, če tudi se je izkazalo pozneje, da so zaplenjene krave namenjene za to ali ono veleposestvo in da so na sejmu v Čakovcu kupljeni konji določeni za domačo rabo na kmetijah. Govorili

teri reče. Nato sta se ločila. Kraljevič je šel v grad, Krasa v mlin.

Mlinar je baš prihajal. „Oče, ali bi rabili deko?“ „Zakaj vprašuješ, mlada?“

„Rada bi šla k vam služiti, če me hočete. Od daleč prihajam, sirota sem brez staršev in sama si moram iskati službe.“

„Žal mi je vas, deklica, pa da vam odkrito povem, moja žena je huda in malokatera dekla ostane pri njej štirinajst dni.“

„Če ni nič drugega, potem se ne bojim, ker znam prijeti za vsako delo in bom gotovo vaši ženi pogodil.“

„Pojdite torej z menoj.“

Prideta v sobo in mlinarica se jima priziblje naproti. „Kakšno pritepenko si pelješ?“ ju je pozdravila z ne posebno prijaznim glasom. „Le počasi, dokler ne veš, kaj in kako“, je odvrnil mlinar. „To je tvoja nova dekla, saj si itak danes zaran eno nagnala, morebiti ti pride baš o pravem času.“

Mlinarica je nabrala ustnico, podprla roke ob tolste boke in si ogledovala Kraso od pet do glave. „To bo nekaj pravega, kakor vidim.“

„Le vzemite me in videli boste, da vam ne bo žal“ je odgovorila Krasa.

In mlinarica jo je vzela in bila je resnično zadovoljna. Vsako delo je bilo v redu kakor bi trenil; če jo je kam poslala, je bila že zopet doma. Vse je delala po njeni volji, da se ni mogla nikdar na njo razjeziti. Vsi so jo radi imeli.

smo z živinozdravnikom iz Čakovca, ki je izrekel mnenje, da bodo hrvatski trgovci, živino sedaj pač tihotapili na Madžarsko, in da bo to blago šlo namesto v Slovenijo, v sovražno državo. Naša deželna vlada bi naj premišljevala, ali so odpremne izkaznice za živino, ki prihaja k nam iz Hrvatske, res neobhodno potrebne.

Sladkorja bo dovolj — ako ne bo carina previsoka. LDU. Praga, 12. avgusta. (ČTU.) „Narodni Listy“ poročajo: Stanje sladkorne pese je ugodno. Ako bo premog pravočasno na razpolago, se mora računati s 6¼ milijonov meterskih štofov rafiniranega sladkorja, od katerega pride v poštev dve tretjini v izvoz.

Izvoz lesa. „Trgovinski Glasnik“ navaja sledeče pogoje, pod katerimi je dovoljen izvoz lesa: Na predlog ministra za trgovino in industrijo je ministrski svet v svoji seji z dne 8. junija sklenil, 1. da morajo trgovci z lesom rezervirati v svojih skladiščih 10 odstotkov mehkega in 5 odstotkov hrastovega lesa za potrebe ministrstva za javna dela in da morajo odločeni les izročiti ministrstvu na najbližji železniški in brodomni postaji, kakor hitro to ministrstvo zahteva. Za to oddajo so določene maksimalne cene in sicer 300 kron za m³ mehkega in 400 kron za m³ hrastovega lesa. Pri tem se ne gleda na to, ali je les izdelan ali ne. 2. Izvozniki lesa morajo od vsakega vagona lesa plačati izvozno pristojbino, in sicer za izdelano blago od trdega lesa po 500 dinarjev. Za druge vrste izdelke od mehkega lesa so določene nižje pristojbine. Lesni trgovci, ki se interesirajo za izvoz lesa, naj se obrnejo zaradi potrebnih informacij na pristojne trgovinske zbornice.

Krvice pri klasifikaciji konj. Pri letošnji klasifikaciji konj so se v nekaterih slučajih godile kmetom krvice. Zgodili so se slučajji, da so komisije jemale kmetom edino delavno živino, konja, drugim pa, ki so imeli 3—5 konj, niso vzeli nobenega. Tudi še v drugem oziru so se baje delale krvice. Lastniki konj, katerim so se pri klasifikaciji konj zgodile omenjene krvice, se pozivljajo, da do 27. avgusta t. l. naznanijo krivico v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Poziv le za mesto Ljubljano. Isto bi se moralo odvestiti za naš okraj.

Dopisi.

Mladika v Ptuj, Slovenija. To je internat za deklice (devojke), ki nudi gojenkam stanovanje in hrano, vestno nadzorstvo in raznovrstno izobrazbo, kakor je razvidno iz nam poslanega prospekta. Gojenke lahko obiskujejo gimnazijo, meščansko šolo, gospodinj-ko šolo in višjo deklisko šolo (letos 1 razred) učijo se glasbe, modernih jezikov, zdravstva, vzgojeslovstva itd. Izjemoma se sprejemajo tudi učenke slovenske ali nemške ljudske šole.

Kraljeviču pa ni šlo tako po sreči. Oglasil se je pri očetu in stari kralj je bil radosti ves iz sebe, ko mu je Milostin pokazal prstan in ga prepričal, da je zares njegov sin. Mati ga je seveda hotela objemati, on pa jo je prosil, naj ga pusti dvakrat dvanajst ur, ker ga veže obljuba. Užalilo je kraljico, da lastnega sina, za katerim je preliha toliko solz, po tolikih letih ne sme niti poljubiti; a njegovo obljubo je spoštovala. Utrujenega sina so spravili v posteljo, ne da bi ga mnogo izpraševali. Ko je zaspal, ni dalo kraljici, da bi ne šla sina gledat, ki je bil tak lep, da bi na njem lahko pristila oči. Ni se mogla več premagovati in ga je rahlo poljubila, češ, saj o tem niti vedel ne bo. Ko pa se je Kraljevič prebudil, ni vedel ničesar več, kaj se je z njim godilo. Zdaj šele je opazila mati, da je slabo storila. Milostin je hodil po gradu topih misli, nič ga ni veselilo, nič mrzilo. Tako je bilo z njim skoro vse leto. Očeta je bolelo, vpraševal je vedeže in zdravnike, a nihče ni vedel pomoči.

Kralj je poiskal svojemu sinu krasno princezino, da bi ga oženil. Milostin je ostal ravnodušen, nič ga ni veselilo. Starega kralja je jelo skrbeti, da bo si nevesta morebiti premislila; njej pa je šlo bolj za to, da postane kraljica, in nič je razburjalo, da je kraljevič niti pogledati noče.

Dan pred poroko je bil določen lov, h kateremu se je nabiralo gostov, kakor bi platno vlekel. Kralj, Milostin in nevesta so jezdili naprej. Jahali so skozi mesto in torej prej čez most. Ko so prijezdili do srede, niso mogli dalje, konji so stali kakor prikovani in če

Prijave sprejema in vsa pojasnila daje vodstvo Mladike, Ptuj, Slovenija. Mestni magistrat Ptuj, dne 9. avgusta 1919. Vladni komisar: Dr. Senčar.

Dijaški dom v Ptuj, Slovenija. Dobili smo prospekt, iz katerega je razvidno, da nudi ta zavod gojencem vse, kar je potrebno za njih telesni in šolski napredek. Sprejemajo se dijaki za gimnazijo, deško meščansko šolo, (letos 1 in event. 2 razred) in izjemoma tudi 4 in 5 razred ljudske šole. Prijave sprejema in natančnejša pojasnila daje vodstvo dijaškega doma v Ptuj, Slovenija.

Deška meščanska šola v Ptuj. V jeseni se otvorita 1. in 2. razred slovenske deške meščanske šole v Ptuj. Razreda se začasno nastanita v nemški ljudski šoli pri okrajnem glavarstvu. V 1. razred se sprejemajo brez sprejemnega izpita dečki, ki so najmanj 11 let stari in so dovršili 5 razredov ljudske šole. Za drugi razred je potrebna starost 12 let in sprejemni izpit čez učno snov 1. razreda. Tudi bivši gimnazijci ki ne nameravajo nadaljevati gimnazijskih študij, lahko prestopijo v meščansko šolo. Po dosedanjem učnem načrtu ima meščanska šola 3 razrede, učni predmeti so razen jezikov skoro isti kakor na nižji gimnaziji ali realki, toda poudarja se bolj praktična smer. Poleg slovenščine bo se učila srbohrvaščina in nemščina, prilika bo tudi za francoščino. Po dovršeni meščanski šoli se lahko vstopi v strokovne šole (kmetijske, obrtne in trgovske) in v učiteljske, lahko pa se tudi direktno stopi v praktične poklice, to je v trgovino ali obrt, ker meščanska šola nudi zaokroženo izobrazbo, dočim je gimnazijec ali realci s 3 do 4 ali več razredi le polovičar. Zunanji učenči deške in meščanske šole lahko stanujejo v Dijaškem domu, kjer so pod dobrim nadzorstvom. Deška meščanska šola je nova pridobitev neprecenljive važnosti za Ptuj in za prizadete okraje: ptujski, ormoški in ljutomerski.

Dekliška meščanska šola v Ptuj bo imela v 1. razredu slovenski učni jezik; 2. in 3. razred morata ostati še nemška, ker se učenke lani v pičlih 2 mesecih niso mogle naučiti dovolj slovenščine, slovenščina pa bo obvezen predmet. Dekliška meščanska šola je v lepem poslopju ob Dravi, v katerem je tudi internat Mladika, kjer zunanje učenke dobe stanovanje, dobro oskrbo in vestno nadzorstvo. Dekliška meščanska šola je podobno urejena in ima iste pravice kakor deška, le da se učni načrt ozira bolj na ženske poklice: gospodinjstvo in ženske obrti. Upamo, da se bo poleg gospodinjške šole v Mladiki v doglednem času osnovala tudi ženska obrtna šola, ki bo po dovršeni dekliški meščanski šoli nadomestila obrtno učno dobo. Dobra izobrazba je neobhodno potrebna za vse stanove. Naučna oprava nam je dala raznovrstne šole, katerih Slovenci preje nismo imeli. Stariši, izrabite ugodno priliko priliko

bi jih bili raztolkli, ne mogli bi se ganiti z mesta. Kralj je skočil s konja in hotel peš prekorakati čez most, a tudi to ni šlo. Ni vedel, kaj naj si o tem misli. Nikjer ni blo žive duše, le pod mostom je ožemala mlinarjeva dekla perilo.

„Hej dekla,“ je kričal na njo kralj, „kaj se je zgodilo, da ne moremo čez most?“

„Če me povabite danes na gostijo, bi vam pomagala.“

„Kdo si ti?“ je vprašal kralj čudeč se.

„Mlinarjeva dekla,“ je odgovorila Krasa.

„Če zamoreš, ti dajem besedo, da boš danes pri naši mizi sedela.“

Nato se je Krasa dotaknila mostu in konji so dirjali dalje. Kralju pa je vedno hodilo po glavi, kako čudovito je to deklo. Povpraševal je povsod, pa vsi so jo hvalili. Doma je rekel Kraljici in ona je bila še bolj radovedna. Poslali so po njo. Vsi so sedeli za mizo, poleg Milostina je bilo še prazno mesto za mlinarjevo deklico. Služabnik odpre vrata in v dvorano vstopi gospa v dragoceni krasni obleki. Vsi pogledi so se upirali vanjo.

„Milostljivi kralj, prihajam, ker ste poslali pome. Jaz sem mlinarjeva dekla.“

Nihče ni hotel očem verjeti, da bi ta gospa bila dekla. Vstali so in jo peljali na določeno mesto. Milostin se ni oziral po njej, pač pa po dobrih jedeh. Po pojedini je ukazal kralj, naj vsak gost nekaj pove ali zapoje. Vsi so že bili na vrsti, sedaj je prišla red na Milostina in na Kraso. Krasa pa ni pripovedovala, niti pela, temveč je vstala, vzela jabolčno zrno in stopila na sredo

in skrbite za izobrazbo svojih otrok, ki je več vredna kot najbogatejša dota.

Državna gimnazija v Ptuj bo v vseh razredih slovenska. V prehodni dobi se bode s primerno obzirnostjo in prizanesljivostjo postopalo z dijaki, ki še ne obvladajo dobro slovenščine. Deklice so jednakopravne z dečki, a jih ne sme biti več kot 20% v vsakem razredu. Namesto odpuščenih nemških profesorjev so od višjega šolskega sveta že določeni novi slovenski. Prijave za gimnazijo sprejema gimnazijsko ravnateljstvo, za stanovanje pa vodstvo dijaškega doma v Ptuj.

Pavliničev pogreb. V nedeljo dne 10. t. m. so dospeli zemeljski ostanki v Varaždinjskih toplicah naglo umrlega staroste ptujskih Slovencev g. Marka Pavliniča nazaj v staroslavni Ptuj, kjer je nepozabni pokojnik kot narodni obrtnik in buditelj našega ljudstva nad 50 let neumorno deloval. Pogreb se je vršil ob 5. uri popoldne na mestnem pokopališču ob veliki vdeležbi občinstva iz vseh slojev prebivalstva. Zastopana so bila posebno narodna društva, katera je pokojnik vedno z vso vnamo podpiral. Narodna čitalnica, katere najstarejši član je rajni bil in sicer po starosti in po trajanju članstva, je izobesila v znak žalosti in spoštovanja do umrlega črno zastavo. Odposlanstvo „Sokola“ je v krogih svojega člana spremilo k večnemu počitku: pevsko društvo pa mu je kot navdušenemu pevcu ob odprtem grobu v slovo zapelo ginljivo žalostinko. Naj blagi pokojnik, ki je bil ob vseh prilikah kremenit narodni značaj in kateremu je bilo usojeno dočakati, da so se izpolnili njegovi narodni ideali, v slovenski zemlji mirno počiva!

Dr. Plachki zapustil Ptuj Tiho je odšel, ni ga spremljala na kolodvor „Knabenkapelle.“ Tako nam niti ni dal prilike razmišljati, da je bil on duševni oče vse gonje proti Slovincem, da je on vodil septemberske izgrede l. 1914. Svojo vilo je seveda poprej prodal in je le z denarjem popical. Čudnost naših oblasti.

Zlet Sokola SHS v Ptuj. Še tri tedne in sletel bo čuvar naše narodne pravde Sokol v prijazno mesto Ptuj. Ob Dravi na prijaznem holmcu leže ptujske hiše in hišice okoli starega gradu. Vse te spominja prošlosti, prošlosti v kateri je tlačil naše poljane in vinske griče ošabni tujec. A danes sloboden je Ptuj, kako prijazno se ti smeje daleč, daleč tja proti bratski hrvaški žitno polje, kako vabljivo te gleda haložki venec vinskih gor. Leta 1908 je bilo, torej ni še Bogve kako dolgo, ko je obiskala dična naša družba sv. Ciril in Metoda Ptuj, da v njem pregleda svoje delo in sklence daljne načrte zavspešno delo. Takrat je v Ptuj prvič nastopil javno ptujski Sokol. Zavratni nemčurji so ga napadli in napadli so Ciril in Metodarje in posledica je bila, da se je razvnel hud boj po celi Sloveniji med tujci zati-ralci in domačini, ki niso hoteli vkloniti

dvorane. Tam je zarisala krog in vrgla vanj zrno. Čez trenotek je vzraslo iz tal drevesce, rastlo višje in višje; na njem se je razvil cvet in kmalo se je smehljalo na drevesu jabolko kakor kri rdeče. Krasa ga je utrgala in razrezala z nožem na dvoje: polovico si je pustila, drugo polovico pa dala Milostinu, ki jo je vzel in snedel. Nenadoma se mu je vrnila zavest, skočil je izza mize in objel Kraso. Gosti so mislili, da je začaran; ko pa Kraljevič stopil s Kraso pred starše in jim natanko vse povedal, kje je hodil in kaj se je je z njim godilo, so spoznali, da je pri pameti. Starši niso mogli drugače ko blagosloviti njuno zvezo.

Prva nevesta se je odpeljala slabe volje domov, drugega dne pa so slavili slavno gostijo. Mlinar in mlinarica sta bila tudi povabljeni. — Zvečer je šla Krasa na vrt in prišla v mislih do vode. Mislila je na mater. Namočila je bisere, voda se je razdelila in Krasa je zagledala mater, ki ji je namignila, naj pride k njej. Vstopila je v globino materi v naročje. Kako krasno je bilo tam doli. Povodna vila jo je vedla s svojo kristalno palačo. Zlat pesek je pokrival stezice. Sredi hladne dvorane na zeleni preprogi je ležal mož sredi samih lilij in vrtnic. Bil je mrtev. „To je tvoj oče“ rekla je povodna vila s tužnim glasom in ji pripovedovala o svoji sreči in nesreči. Krasa je poslušala jokaje.

„Ti si srečnejša“ je končala povodna vila svojo povest. „Tvoj rod bo dolgo vladal slavno in srečno. Jaz bom vedno blizu vas, da vas varujem s svojo močjo vsega zlega.“

Še enkrat je popljubila Krasa mater, pogledala blede očetovo lice in šla s povodno vilo iz kristalne palače.

svojih tilnikov. Celo v srcu Slovenije v beli Ljubljani tekla je nedolžna kri, padla sta Adamič in Lunder, slavnega spomina, njuna kri pa je posvetila slovensko zemljo in jo še bolj vredno storila svete svobode. 7. septembra letos bomo torej praznovali v Ptuj spomin žrtev, ki so trpele za narod pred desetimi leti in slavili bomo narodovo osvobojenje. Ptujski Sokol se najmarljiveje pripravlja za ta narodni praznik obmejne Slovenije. Čil Sokol je naš ptujski Sokol, samo pogledajte v telovadnico, da celo v dve telovadnici morate priti, ker v eni je premalo prostora za naše pridne telovadce in telovadkinje. Danes vam povem samo približno število koliko nas je in že to je dvesto. Povejte torej vsem in vsakemu, da bode 7. septembra v Ptuj veliki dan obmejnih Slovencev, da bode to prvi slet ujedinenega Sokola Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zdravo brat Sokol.

Slovenska kavarna „Balkan“ v Ptuj si je pridobila takoj s svojim začetkom vsestranske simpatije. Upamo, da ostane kavarna na tem višku, kakor kaže začetek in jo toplo priporočamo.

Shod invalidov v Ptuj. Pretečeno nedeljo, t. j. 10. t. m. se je vršil v Narodnem domu shod invalidov ptujskega okraja. Shoda se je udeležilo približno sto invalidov ptujskega okraja. Na shodu sta govorila pred sednik zveze invalidov za slovenski Štajer v Celju g. Koštomaj F. in tajnik g. Mežnarič J. V svojih govorih sta poudarjala pomen organizacije invalidov ki skuša zboljšati sedanjí težki položaj invalidov. Kot zastopnik za ptujski okraj je bil izvoljen invalid Ivan Leben (sedaj v vojaški bolnišnici v Ptuj), ki daje vsakomur pojasnila, sprejema vstopnino in se pri njem dobivajo letaki in knjižice statutuov zg. omenjene invalidne zveze.

Poškodovane ceste vsled nališov. Vsled večnega deževja in opetovanih nališov so posebno trpele ceste v Ptujem in št. Lenartskem okraju. Porušeni so mostovi in poškodovane ceste. Tako je voda podrla posebno most na okrajni cesti Ptuj-Sv. Boltenk Sl. g., potem most v Zh. Voličini. Škoda je velika, promet še danes oviran. Treba bo hitro na delo. Posebno letos se vidi, kako nujno bi bilo potrebno takoj pričeti z regulacijo pesnice. Lepa Pesniška dolina je skoraj vedno pod vodo in lepa mrva uničena. Mero-dajni krogi bi se morali nemudoma zganiti in pričeti z delom.

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj. Za ta zlet, ki se vrši 7. septembra t. l. delajo se obsežne priprave. Zajedno s sokolskim ialetom proslavi se petdesetletnica Narodne čitalnice v Ptuj. Vsa sokolska društva, katera se nameravajo izleta udeležiti prosim, o da prijavijo nemudoma odboru Ptujkega Sokola število udeležencev. Prijave pričakujemo naj-pozneje do 20. t. m. Prehranjevalni in stanovanjski odsek bo mogel svojo nalogo le

Z zeleno vejico je mati zopet razdelila vodo, da je šla Krasa po suhem navzgor. Ko se je vrnila domov, je pripovedovala soprogu, ki je že povsod po njej vpraševal, kje je bila, in vsi so bili dobri vili v srcu hvaležni. Drugega dne je trajala veselica do noči in nazadnje so veslali v ladjicah po vodi; tedaj se je privavil velik val in položil mladim porončencema, ki sta stala na robu ladje, skrinjico k nogam. Z začudenjem so jo odprli in bila je polna dragocenosti. Bila je to dota mlade neveste, ki je bila več vredna nego celo kraljestvo.

Vladala sta dolga leta slavno in srečno in po njiu njuni otroci, kakor jima je bila povodna vila prerokovala.

Pepelka.

V starih časih je živel siromak, ki je imel tri hčere. Starejšima dvema je bilo videti, da boste lepi dekleti, najmlajša pa je bila ves dan v kuhinji pri težkem delu, tako da so ji pravili vedno le Pepelka, ker vsled samega pepela ni bilo mogoče spoznatí, ali je lepa ali ne. Starejši dve, Kasala in Alina, nista nič delali in oče je imel obilo skrbi, kako bi jih preživil. Vse, kar so imeli, so zapravili. Ljudje, zlasti teta, ki je bila pametna ženska, so jim štelí v zlo, da ne dajo deklet v službo.

Nekoč ponoči je rekel mož svoji ženi: „Ljuba žena, z našimi dekleti ne more tako ostati, če nočemo priti na beraško palico. Tukaj nočejo iti služiti, moram jih toraj po zvijači nekam odpeljati, da ne najdejo več domov.“ Ženi se je zdelo sicer čudno, toda sila kola

tedaj breznično rešiti, ako bo pravočasno obveščen o številu udeležencev posameznih sokolskih društev. Treba je pravočasno preskrbeti primerno število stanovanj in ukreniti potrebno glede prehrane. Bratje in sestre, agitirajte in pripravljajte se za zlet Mariborske sokolske župe, ki bo slavnost, kakoršne Ptui še ni videl. Odbor Ptuijskega Sokola.

Seja sosveta Okrajnega zastopa v Ptuj.

Dne 16. t. m. se je vršila 4. redna seja Ptuijskega Okrajnega zastopa. Vladni komisar g. M. Brenčič je podal obsežno poročilo, nakar se je odobril računski sklep za leto 1918. Računi za preteklo leto so bili natanko pregledani, tudi po strokovnjakih in se ni mogla dognati nikaka nerednost. Na predlog revizorja se je računski sklep odobril. Istotako se je odobril račun glede galice za leto 1919. Doseženi prebitek po 1671 K se je določil za ustanovitev zveze kmetijskih podružnic s sedežem v Ptuj. Sklenilo se je vplivati na merodajne činitelje v okraju, da se ustanove povsod kmetijske podružnice, kjer takšne še ne obstoje. Kmetijske podružnice bodo imele pred vsem tudi nalogo preskrbovati svoje člane s semeni, galico in drugimi potrebščinami. Obširno se je razpravljalo o škodi, katero je napravila voda, na mostovih in cestah. Dognana škoda presega 22.000 K. Sklenilo se je, da se udeležijo odposlanci okrajnega zastopa sestanka dne 11. in 12. septembra t. l. katerega sklicuje predsednik likvidacijske komisije v Celju. Okrajni zastop je dovolil prispevke za mečansko šolo in za dijaški dom v Ptuj, posebno tudi prispevek za prevažno obrtno nadaljevalno in trgovsko šolo v Ptuj. Sosvet z vladnim komisarjem g. Brenčičem na čelu kaže v sedanji sestavi mnogo razumevanja za krajevne in splošne potrebe. Posebno se trudi spraviti v dober stan okrajne in občinske ceste. Želeti bi bilo, da mu gredo posebno obč. odbori v okraju tozadevno na roko.

Sokolska veselica v Ormožu se je vršila pri lepem vremenu dne 15. avgusta ob velikanski udeležbi. Nad 2000 ljudi je došlo na veselični prostor. Došli so sokoli in tudi sokolice iz Maribora, iz Ptuja, Ljutomer, Varazdina. Skupni nastop sokolov na orodju in prostih vajah je bil sijajen in je navduševal vse.

Sol v Halozah. Stari ljudje pripovedujejo, da se je v Halozah blizu Borla svoječasnno kopala sol. Na takozvani Plešivici so bile baje velike solnate jame. Ko se je uvedel monopol na sol, se je ta jama zaprla. Napravila so se mogočna vrata in zaklenila z velikansko aljučavnico. Zemlja je zasula ta vrata in nihče ne ve, kje se je nekdanj ko-

pala sol. Sluti se, da bi se dale najti v starih arhivih borske grajšine potrebne listine, na podlagi katerih bi se moglo dognati, kje se nahaja solina. Haloze so vulkaničnega značaja. Prav verjetno je, da hranijo haloški griči tudi dragoceno sol. Naša vlada bi naj čimprej pričela z vrtanjem na mestih kjer se je po ljudski govorici nahajala svoječasnno jama. Kolikor nam je znano se že nekateri gospodje za stvar zanimajo, toda le vlada bi mogla dognati, ali bi se res dala spraviti na dan v Halozah sol, katero tako nujno potrebujemo.

Krasen jabolčni cvet nam je poslal od svojega triletnega drevesca Jožef Koren iz Koprivnika občina Fram. Pri letošnjem vremenu v tem času vsekakor redkost.

Ogenj. Dne 21. julija t. l. je izbruhnil v hlevu posestnika Jakoba Potočnika v Strmecu, občina Leskovec, ogenj, ki je uničil omenjenemu posestniku hiše in gospodarsko poslopje. Povzročil je požar nek sosedov otrok, ki je z vžigalicami neprevidno ravnal. Škoda se ceni na 30.000 K, zavarovano pa je bilo poslopje na 1800 K.

Obesil se je dne 7. t. m. 70 let stari vžitkar Franc Jelen v Jablovcu, občine Nova cerkev, na drevesu blizu stanovanja. Vzrok samoumora je baje bila neka razprtija s sinom.

Politične vesti.

Tabor 15. avgusta t. l. v Sinčivasi. Po pripravi soditi, utegne biti tabor veličastna manifestacija za združitev slovenskega Korošana z ostalo Slovenijo in Jugoslavijo. Ob 10. uri dopoldne bo pod milim nebom slovesna služba božja s petjem in vojaško godbo, na to veliko ljudsko zborovanje, na katerem govorijo govorniki iz Kranjske, Koroške in Štajerske. Po zborovanju bo ljudska zabava. Narodni svet za Koroško pozivlja s tem vsa naša narodna društva, naj tekmujejo med seboj, katero bo čim častneje nastopilo. Posebno društvene zastave naj ta dan prvič mogočno zaplapolajo na koroških tleh, ki ostanejo neločljivo združena z našo mlado državo.

Osvobitev Prekmurja. Zagreb, 12. avgusta. Današnje „Novosti“ javljajo: Včeraj ob 16. uri je začel pohod jugoslovanskih čet, da osvobodijo jugoslovansko Prekmurje tujega jarma.

Maribor, 12. avgusta. V soglasju z očitanjem naših mej na pariški konferenci so čete kraljevine SHS prekoračile začasno de-

kolikor si ga more in ga trosi za seboj po poti, da najde pot nazaj.

Pepelka jo je zahvalila in šla domov. Zopet je zbudil oče hčere, naj vstanejo in se oblečejo, da pojdejo z njim v gozd po storže.

Pepelka si je vzela košarico s kruhom in robcem, spodaj pa si je naložila sam pepel in tudi polne žepe. Vso pot je trosila, dokler niso dospeli na mesto, kjer je ležalo polno storžev. „Tukaj pobirajte“, je rekel oče, „jaz grem še dalje; kadar bodo košarice polne, me pokličite.“

Košarice so bile kmalu polne, očeta pa so klicale brez uspeha.

„Sedaj moramo iti same domov“, oče je menda zopet zablodil“, je rekla Pepelka. Sestri sta šli brez ugovora za njo. Srečno so našle dom popepeljeni poti.

„Vi ste nam ušli, oče?“ so vprašale deklice.

„I kaj še, kako bi vam ušel. V gozdu sem se tako zamislil v svoje delo, da sem na vas popolnoma pozabil. Ko sem prišel na ono mesto, vas ni bilo več, šel sem torej po bližnjicah domov.“

Kasala in Alina sta verjeli, Pepelka pa je vedela, pri čem je. Ponoči je zopet rekel oče: „Jutri pa mi ne pridejo več domov.“

Bila je še trda tema, ko je bila Pepelka zopet pri teti. Teta se je na njo razjezila, da je pripeljala zopet sestri domov. Nalašč ji je dala graha, kolikor je le mogla nesti, da ga trosi za seboj. Po solnčnem vzhodu je poklical oče hčere, naj gredo z njim. Pepelka je šla zadnja in je vedno trosila grah. Oče jih je zapeljal še dalje in jim pokazal, kje naj lomijo veje.

Nalomile so vej velike kupe, očeta pa ni bilo nazaj. Pepelka je splezala kakor veverica na bor in gledala na vse strani, če bi videla kje kako hišo. V daljavi je zagledala velik grad. Zapomnila si je smer, zlezla z bora, povedala sestrinam in vse so hitro korakale h gradu.

(Nadaljevanje prihodnjic)

markacijsko linijo nasproti Madžarski, da rešijo preko Mure se nahajajoče slovensko prebivalstvo tujega jarma in boljševiških grozot in da prinese tudi doslej zapuščeni veji našega naroda tako dolgo in težko pričakovano svobodo. Na pohodu je ljudstvo naše čete sprejelo povsodi najpristronejše ter jim iz vasi prihajalo nasproti s soljo in kruhom ter z zastavami. Pri četah se nahajajo tudi prekmurški prostovoljci, ki so svoječasnno pribežali pred nasilniki k nam in se sedaj vračajo v osvobojeno domovino. Do spopadov ni prišlo. Povsodi vladata red in navdušenje. V osvobojenih vaseh zvone zvonovi v pozdrav. — Podrobnosti poročanja, kakor navedbe osvobojenih krajev in drugo, so pridržane uradnemu poročilu, ki izide še nočoj. Gotovo bo radostna vest vzbudila po vsej Sloveniji in Jugoslaviji isto zadoščenje in navdušenje, kakor jo je vzbudila v osvobojeni pokrajini sami, v Mariboru, Radgoni, Slovenskih goricah, v Medjimurju in Zagorji. Osvobojenje prekmurških Slovencev je nov važen korak k ujedinjenju in konsolidaciji Jugoslovanstva.

Naše čete zavzele Mursko Soboto. Ljubljana, 12. avgusta. (Uradno.) Na podlagi odločitve v Parizu nam je konferenca priznala Prekmurje in sporočila oficijelno, da ga okupiramo. Danes so se pričele operacije za zavzetje Prekmurja. Bela garda se je umaknila, rdeča pa razpršila in položila orožje. Narod z navdušenjem vsprejema osvoboditelje. Naše čete so zavzele Mursko Soboto ob 8. uri zjutraj in zaplenile 4 topove, nekaj tisoč pušk, mnogomunicije, 1 lokomotivo itd. V Pattyanidi, severno Murske Sobote, je prišla naša konjenica ter zaplenila velika municijska skladišča. Pohod se nadaljuje, dokler ne prispe naše čete na določeno točko.

Grehi Bela Kune. e LDU. Nauen, 14. avg. (Brezlično.) Madžarski minister za pravosodje je predlagal nemško-avstrijski vladi, da Bela Kuna in njegove tovariši zapre. Predlog obtožuje Bela Kuna in tovariše zapeljevanja k umoru, ponarejanja denarja in drugih zločinov. Državno pravdnštvo v Budimpešti je proti Bela Kunu in tovarišem izdalo tiralco.

Štajerskim okrajnim zastopom in občinam v vednost. Za zbor odposlancev občin in okrajnih zastopov, ki je sklican v Celje od predsednika likvidacijske komisije dr. Kukovca za dneva 11. in 12. septembra, je veliko zanimanje. Oglasili so se že poročevalci za občinsko upravo, za ulogo okrajnih zastopov sedaj in v prihodnje, za postopek občinskih in okrajnih hranilnic glede vojnega posojila in za ureditev zdravstva. Predsednik je imel te dni pogovore z deželnim glavarjem v Gradcu in bode poročal o stanju delitve deželnega premoženja in dolgov. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo in poverjenik financ sta javila udeležbo s sledečim dopisom: Na poročilo z dne 3. julija 1919, št. 549, se vam poroča, da smatra poverjenišvo ministrstva financ v Ljubljani name-ravano posvetovanje za priporočljivo in da se ga bo rade volje udeležilo po posebnem odposlancu. Seveda bi mogel ta odposlanec eventuelne rezultate tega posvetovanja vzeti samo ad referendum, ker bi pristojala končna odločitev v zadevi, kolikor pride državna finančna uprava v poštev, pač le ministrstvu financija v Beogradu.

Društvene vesti.

Ljutomer. Slov. pevsko društvo v Ljutomeru proslavlja v nedeljo, 17. avgusta svojo 25 letnico s sledečim sporedom: Ob 10. uri dopoldne sv. maša za rajne in žive člane društva. Ob 11. uri slavnostno zborovanje v šolski telovadnici s poročilom o društvenem delovanju. Ob pol 4. uri popoldne koncert v telovadnici narodne šole s prijaznim sodelovanjem g. učitelja Antona Nerata, goslarskega umetnika iz Maribora. Spored koncerta: 1. Dvorak: Slovanski plesi, op. 46. VII. glasovir, čveteroročno, g. Ivo Seršen in gdc. M. Zacherl. 2. Hubad: „Slovenske narodni pes-